

KOGERKERKGEMEENTE

ZONDAG 6 SEPTEMBER 2020

Welkom (*ouderling*)

Stilte

Drempelgebed (*ouderling*)

Intochtslied: 'De vreugde voert ons naar dit huis', lied 280: 1 (*gezongen*), 2, 3 (*gesproken door ouderling*) en 6 (*gezongen*)

Bemoediging

ouderl. Onze hulp is in de Naam van de Ene,
gem. de Heer van hemel en aarde.

ouderl. Eeuwige, onze God,
keer U om naar ons toe,
gem. en doe ons leven met hart en ziel

Psalm van de zondag: Psalm 119a: 1 en 4

Kyrië

Glorialied: Psalm 84: 1 en 6

Ouderling nodigt de beroepen dienaar van het Woord uit op te staan en naar voren te komen

Opdracht (*ouderling*)

Om de kerk van Jezus Christus
bij haar roeping in deze wereld te bewaren
zijn haar ambtsdragers gegeven.

Eén van de ambten,
is dat van dienaar van het Woord.
De dienaren van het Woord,
werken samen met hun mede-ambtsdragers.

Zij verkondigen het woord van de Ene,
bedienen de doop en gaan voor
bij de viering van de Maaltijd van de Heer.

Zij zullen de gemeente,
waaraan zij zijn verbonden,
liefdevol begeleiden,
zodat de gemeente in deze wereld gestalte kan geven
aan haar roeping.

Belofte (*ouderling*)

Vorige week ben je in het ambt
van dienaar van het Woord bevestigd.
Daarbij heb je uitgesproken
dat je vanuit de liefde van God
Hem wil dienen in dit ambt
en je aan deze gemeente wilt verbinden.
En dat je er van overtuigd bent
dat God zelf je door zijn gemeente
geroepen heeft tot deze dienst
en met zijn liefde achter je staat.

Je hebt uitgesproken
dat je gelooft dat de heilige Schrift ons is toevertrouwd
als bron van verkondiging en bemoediging
en als leidraad van geloof en leven.

Je hebt beloofd je in te zetten om de schriften
samen met de gemeente
telkens weer in onze tijd te verstaan en verstaanbaar te maken.
En je ambt trouw te vervullen,
met liefde voor allen die op je weg komen
en daarbij te zwijgen
over wat jou in vertrouwen wordt verteld.

Je hebt beloofd steeds je wegen te toetsen
aan de weg van de Heer,
Jezus Messias,
en je te stellen onder de hoede van zijn kerk.

Bevestigingsgebed (*ouderling*)

Laten wij bidden.

Eeuwige, onze God,
in deze gemeente is Hanna van Dorssen
geroepen in uw dienst.
Gij hebt haar ons gegeven,
aangeraakt door uw heilige Geest,
met mogelijkheden en met beperkingen,
met geloof en twijfel,
zoals eertijds profeten en apostelen.
Wij bidden U, dat Gij haar bewaart bij uw Woord,
bij de beloften aan uw gemeente gedaan.
Dat Gij met haar zult zijn, nu en alle dagen.

Schrijf uw liefde in haar hart.
Geef haar vreugde bij haar werk in deze gemeente,
trouw aan U, trouw aan mensen, trouw aan zichzelf.
Laten zorgen nooit groter zijn dan haar geloof en dat van deze gemeente.
Zegen haar met de nabijheid van Christus en met uw genade.

Amen.

Lied: 'Veni sancte Spiritus', 681

'Kom, heilige Geest, ontsteek het vuur van uw liefde'

Aanvaarding en verwelkoming

Ouderling: Gemeente ik wil u vragen op te staan en nogmaals antwoord te geven op de volgende vraag:

allen gaan staan

Nu Hanna van Dorssen in uw midden
en door u geroepen
in het ambt is bevestigd
en aan de Kogerkerkgemeente is verbonden,
belooft u, op uw beurt, haar te ontvangen,
haar te omringen met uw medeleven,
haar te helpen in haar werk
en haar bovenal te dragen in uw gebeden
en samen een gemeenschap te vormen?

Wat is daarop uw antwoord?

allen: Ja, dat beloven wij.

Lied: 'De Geest des Heren heeft', lied 686: 1 en 2

allen gaan zitten

Gebed bij de opening van het Woord

Inleiding op de lezingen

We lezen vanmorgen twee teksten die zijn vertaald door Jan van Opbergen, priester en maatschappelijk werker in de Mercatorbuurt in Amsterdam. Daar maakte hij in de jaren zeventig onder andere faam met de organisatie van allerlei dingen voor jongeren, hij organiseerde zelfs bromfietsraces. In het weekend ging hij voor in een kleine kapel boven het jeugdcentrum. Deze wijkkapel was het begin van de later landelijk bekend geworden basisgroep 'Het Kompas'. Voor deze vieringen begon hij te schrijven, eerst verhalen, bewerkingen van Bijbelverhalen en gebeden, later ook liederen. In een hele serie boeken werden zijn teksten gebundeld. Hij overleed in 2003.

Eerste lezing: I Koningen 6:1-13 (vertaling door Jan van Opbergen)

En het geschiedde, vierhonderd en tachtig jaar na de uittocht
van de kinderen Israëls uit het land Egypte,
in het vierde jaar van Salomo's koningschap over Israël,
in de glansmaand – dat is de tweede maand –

toen bouwde Salomo een huis voor de Eeuwige.

En het huis dat koning Salomo voor Hem bouwde, -
was zestig el lang, twintig el breed en dertig el hoog.
De hal, gelegen voor het middengedeelte van het huis,
was twintig el lang,
even lang als het huis breed was,
en stak tien el voor het huis uit.

Salomo maakte voor het huis vensters met kijkgaten en luiken.
En rondom de muur van het huis
bouwde hij over de gehele omtrek een galerij,
waarvan hij ruimtes liet afscheiden.
De onderste verdieping van de galerij was vijf el breed,
de middelste zes el
en de bovenste zeven el;
men had het huis aan de buitenkant laten inspringen
zodat er geen steunpunten hoefden te zijn
in de muren van het huis.

Bij het bouwen werd gebruik gemaakt van stenen
die in de groeve afgewerkt waren:
geen hamer of houweel, geen enkel ijzeren werktuig
werd bij de bouw van het huis gehoord.
De toegang tot de onderste verdieping
bevond zich in de rechtervleugel van het huis;
een wenteltrap leidde naar de middelste verdieping
en van de middelste verdieping naar de bovenste.
Zo bouwde Salomo het huis.
Toen hij daarmee gereed was, bouwde hij een dak op het huis.
Hij liet een plafond maken van balken en binten van cederhout.

Toen kwam het woord van de Eeuwige tot Salomo, aldus:
'Dit huis dat gij aan het bouwen zijt, -
als gij u richt naar Mijn wetten,
Mijn voorschriften ten uitvoer brengt,
al Mijn geboden bewaart en daarin wandelt,
dan zal Ik overeind houden Mijn woord aan u,
dat Ik gesproken heb tot David uw vader,
dan zal Ik wonen te midden van de kinderen Israëls
en Mijn volk Israël niet verlaten.

Orgelmuziek

Tweede lezing: I Korintiërs 14:26 en 12: 12-18 (vertaling door Jan van Opbergen)

Wat is de gang van zaken, broeders en zusters?
Telkens als jullie samenkomen,
in het huis van de gemeente
heeft iedereen een bijdrage:

een lied of een wijze les, een openbaring,
woorden uit een vreemde taal of een uitleg daarvan.
Als alles maar zo gebeurt dat de mensen
die bij elkaar komen,
er wat aan hebben en ermee gediend zijn.

Net zoals het menselijk lichaam één is
en tegelijk vele ledematen heeft,
maar al die leden van het lichaam
toch één lichaam vormen,
zo is het ook met mensen,
die samenkomen in de naam van Christus.

Eén en dezelfde Geest heeft hen bijeen gewaaid,
mensen van ver en dichtbij,
van allerlei soort,
met allerhande motieven,
met velerlei verlangens
en met zoveel verschillende talenten.
Een huis vol.
Al die verschillende mensen doen mee,
met hun eigen bijdrage.
Zo ver en goed als ze kunnen
of nu al willen, of durven.
Wie zo samenkomt, wordt geroepen
om deel te hebben en deel te geven,
om een kleine kring te vormen,
omwille van de grote
en te werken aan een beter samenzijn.

Lied: Gezang 276: 1 en 2

Overweging

Daar sta je dan. De nieuwe dominee van de Kogerkerk.
Liefdevol opgenomen in een nieuwe gemeenschap.
Het begin van een heel nieuwe periode.

Spannend. Nieuwsgierig naar elkaar.

Als dominee ben je niet zozeer verbonden aan een kerkgebouw,
hoe belangrijk dat ook is,
maar aan de gemeenschap die daar samenkomt.
Die gemeenschap vormt de kerk, is de kerk.

Samen zullen we de komende jaren invulling geven aan onze gemeenschap.
We hebben beloofd die zoektocht met elkaar aan te willen gaan.
En we leggen vandaag ons oor te luisteren bij twee Bijbelteksten,
die laten zien wat daarbij belangrijk is.

Salomo bouwt een tempel,

omdat hij hoopt dat God bij mensen zal wonen.
Niet dat hij dit zo veilig kan stellen.
En hij knipt als het klaar is
ook niet triomfantelijk een koord door
of hangt de vlag uit
of bevestigt een mooie plaquette naast de deur.
Nee, hij bidt.

Geen kort formeel gebed,
maar een lang gebed van meer dan 40 verzen.
Hij richt zich tot God en tot het volk:
'Zou God dan waarlijk op aarde wonen?', zegt hij.
'Zie, de hemel, zelfs de hemel der hemelen kan U niet bevatten,
en dan wel dit huis dat ik heb gebouwd?'

Zo hard gewerkt – las ik bij een theoloog die hierover schreef –
en dan is het alsof de koning meteen een bordje op de deur spijkert met:
'Dit is *niet* Gods huis.'

Wat heeft Salomo dan wel gebouwd?
In het eerste deel
van de drie lange hoofdstukken over de bouw van de tempel,
de tekst die wij lezen,
lijkt het alsof het gaat
over een tot in de finesses uitgeschreven bouwplan.
Als je hoort over de lengte, breedte en hoogte,
over de hal, de galerij en het plafond,
het hout voor de balken,
dan denk je: hier is een architect aan het woord of een aannemer.

Toch is dat niet zo.
Natuurlijk, de schrijver wil graag laten zien
met hoeveel vakmanschap,
zorg en goede materialen de tempel is gebouwd.
Maar er is meer.
Die schrijver is ook, zou je kunnen zeggen, theoloog.
Hij probeert door de woorden die hij kiest
aan zijn lezers duidelijk te maken wat de betekenis is van dat gebouw.

Hij heeft het bijvoorbeeld steeds over een 'huis'.
Het woord 'tempel' komt in het hele verhaal maar driemaal voor.

God krijgt een plek waar Hij wonen kan,
tussen de mensen, een woonhuis.
Dat is iets heel anders dan een imposante tempel bovenop een berg.
Als je God onderbrengt in een tempel houd je hem op afstand,
parkeer je hem.
Dan maakt hij geen deel uit van jouw dagelijks leven.
Dan staat er van alles tussen jou en Hem in,
dat hoort bij zo'n groot religieus complex.

Waar ben jij dan zelf nog?

Salomo bouwt een huis
en God krijgt een adres bij ons in de straat,
in onze buurt, in het dorp, in de wijk.
Een Godshuis,
dat ouderwetse woord is eigenlijk zo gek nog niet.

De tent met de ark van het verbond, de tien woorden,
die op reis door de woestijn
de plek was van Gods meetrekken met mensen,
die tent wordt alleen maar wat solider gevestigd.

De ark behoudt haar draagstangen.
De knoppen zijn zelfs te zien als je binnen in het huis bent,
ze steken uit het heilige der heiligen.
Als het nodig is,
als God niet langer verbonden wil zijn met dat huis,
kan de ark zo weer weg.
En hij staat niet achter dichte deuren,
maar achter een gordijn van stof.

Er is meer dat opvalt.
Als je de maten van onze theoloog-architect goed bekijkt
ontdek je dat ze bepaald niet overweldigend zijn.
Ik vond in een commentaar dat je,
als je de cijfers omrekent,
uitkomt op een gebouw van ongeveer dertig meter lang
en tien meter breed.
Een kleine dorpskerk, een kapel.
Het gaat dus niet om de omvang bij dat huis van Gods.

Wat Paulus zegt, sluit daar bij aan.
Hij roept de mensen op een kleine kring te vormen
en zo te werken aan een beter samenzijn.
We hoeven ons van hem niet druk te maken
over het aantal mensen dat samenkomt in naam van Jezus,
maar wel op de manier waarop.
Hij vergelijkt die kring van mensen met het menselijk lichaam,
dat vele ledematen heeft, die samen toch één lichaam vormen.

'Salomo maakte voor het huis vensters met kijkgaten en luiken',
daarmee heeft het huis ogen.
Het heeft schoulers, de galerij rondom.
Het heeft een plafond,
dat Hebreeuwse woord kan zo iets betekenen als 'rug',
en het heeft een dak, een hoofd, dat het huis beschermt.
Het huis van de Eeuwige beschreven als een menselijk lichaam
met muren van huid en ramen als ogen,
zoals er gezongen werd.

Bij de bouw van het huis wordt geen hamer of houweel,
geen enkel ijzeren werktuig gehoord.
Het wordt gebouwd van Salem-stenen.
Daarin zit het woord sjalom, vrede,
waar ook de naam Salomo van is afgeleid.
We kunnen letterlijk horen
hoe God het samenleven van mensen bedoelt,
elk onder zijn wijnstok en onder zijn vijgenboom, in vrede.
Geen geweld, geen kloppen en slaan, lawaai, heipalen, hijskranen,
maar rust, vrede en stilte.

Hoe kom je tot dat samenleven waar het huis symbool voor staat?
Nog voordat het huis verder wordt aangekleed en ingericht
geeft God Salomo voorwaarden mee,
waaraan zijn mensen moeten voldoen, wil Hij bij hen thuis raken.
De Eeuwige zegt:
'Als je mijn voorschriften en geboden bewaart en ten uitvoer brengt,
zal Ik overeind houden mijn Woord aan jou.'

Er is niets anders in Gods huis dan de ark met de twee stenen platen,
de tien geboden.
Omdat we als mensen daar genoeg aan hebben.
Met die tien richtlijnen kun je een mensenleven vullen
want ze blijven 'work in progress'.
En je kunt ze aanvullen
met de samenvatting die Jezus geeft van wat hij heeft voorgeleefd:
de werken van barmhartigheid: de hongerigen voeden, de dorstigen te drinken
geven, de vreemdeling ontvangen, de naakten kleden, de zieken bezoeken en de
gevangenen troosten.

Met die woorden van hem en de tien geboden
kunnen wij dat wonen van God bij mensen
zichtbaar maken, werkelijkheid.

Doen we dat niet dan is God niet thuis.
Hoe mooi, hoe monumentaal, hoe oud, hoe bijzonder van vorm
het Godshuis dat we voor hem hebben gebouwd ook is.

Paulus geeft de volgelingen van Jezus geen advies
over de plek waar ze samen moeten samenkomen.
Maar wel over de manier waarop.
Als mensen, die in al hun veelkleurigheid
deel uitmaken van één en hetzelfde lichaam,
een levend lichaam.

Waarom bouwt Salomo dan toch dat huis?
Waarom houden wij toch zo van ons kerkgebouw?
In de tijd die achter ons ligt
hebben we ontdekt
dat letterlijk samenkomen een meerwaarde heeft.

Dat we het uiteindelijk niet redden
met alleen het online of op tv volgen van vieringen.
Hier in deze kerk hebben we een plaats
waar we ons op de Eeuwige kunnen richten.
Waar we Hem samen kunnen aanroepen,
als gemeente, met al onze verschillende talenten.
Zo'n plek hebben we nodig.

En of de Eeuwige dan thuis geeft?
God blijft verborgen.
Hij moet iedere keer opnieuw gezocht worden,
in dit gebouw, en buiten dit gebouw.
Daar waar mensen zich om elkaar bekommeren,
opkomen voor gerechtigheid, daar is Hij te vinden.

Tot slot nog iets wat elke dominee tot bescheidenheid aanspoort.
De priesters, die de ark binnenbrengen en op zijn plaats zetten,
moeten direct daarna rechtsomkeer maken.
De heerlijkheid van God die het huis vult is te overweldigend.
Ze zijn niet bij machte om dienst te doen, staat er.

Het wonen van God bij mensen
is niet afhankelijk van een gebouw,
maar ook niet van een priester, of van mij als dominee.
Het wonen van God bij mensen is een geschenk,
dat wij samen ontvangen
als we ons laten roepen
door dat visioen
van ieder mensenkind, in vrede, onder zijn wijnstok en zijn vijgenboom.

Een visioen dat wordt samengevat
in een lied dat ik ken uit Taizé,
maar dat - ontdekte ik - al een veel ouder kerklied is:

'Ubi caritas et amor, Deus ibi est'.
'Waar vriendschap en liefde zijn, daar is God.'

Mogen die woorden ons vergezellen in de tijd die komt,
waarin we samen zullen optrekken.

Vriendschap en liefde,

Amen.

Zingen: 'Ubi caritas, Deus ibi est', lied 568A (*tweemaal*)

Mededelingen en collecten, orgelmuziek

Gebeden afgesloten met het Onze Vader

Laten wij bidden.

We sluiten elke voorbede af met:

Zo zeggen we samen: Heer, onze God, wij bidden U, verhoor ons.

Eeuwige, wij danken U voor deze plek
waar wij samen kunnen komen.
Waar zoveel mensen ons zijn voorgegaan
in al hun veelkleurigheid.
Maak ons tot mensen die elkaar waarderen
met al onze verschillende talenten,
die elkaar de ruimte laten
om op hun heel eigen manier
die talenten in te zetten voor onze gemeenschap.

Zo zeggen we samen: Heer, onze God, wij bidden U, verhoor ons.

Eeuwige, U daagt ons uit
om de deur van uw huis wijd open te zetten,
om dwars door de muren heen te kijken
naar wat er buiten dit huis gebeurt
en daar onderdeel van te zijn.
Maak ons tot mensen met oog en oor voor de samenleving om ons heen.

Zo zeggen we samen: Heer, onze God, wij bidden U, verhoor ons.

Eeuwige, wij bidden voor mensen die hun talenten niet kunnen inzetten,
dat waar zij zo goed in zijn, waar ze van genieten
en anderen van kunnen laten genieten,
omdat ziekte dat belemmert,
omdat hun talent niet wordt erkend,
omdat niemand hen ziet staan.

Zo zeggen we samen: Heer, onze God, wij bidden U, verhoor ons.

Eeuwige, wij bidden voor al die mensen zonder huis,
zonder dak boven hun hoofd,
zonder plek waar ze thuis zijn en tot hun recht komen.
Dat wij die mensen zien en zij ons niet onverschillig laten.

Voorbeden gevraagd?

Stilte

Wij zijn enkele ogenblikken stil en brengen onze eigen gedachten, verlangens,
ons verdriet en onze vreugde voor uw aangezicht.

Onze Vader

allen gaan staan

Slotlied: 'Nu wij uiteen gaan', lied 423

Wegzending en zegen

beantwoord met gezongen 'Amen'